

Und dass, wohin ich immer geh',
Ich nie verwinden kann dies Weh.

Aus dem Slovenischen übertragen von R. Baumbach.

Vidicu, kakor se vidi, ta dva Baumbachova prevoda še nista bila znana, zato sem ju objavil. Dr. Janko Bratina.

Svetozar Hurban Vajanský nam je znan pač kot slovaški rodoljub in novinar, a kot pisatelja ga ne poznamo. Hurban je urednik „Narodnih novin“, ki izhajajo v Turčanskem Sv. Martinu; pravkar je izšel V. zvezek njegovih „Sobranih del“. O Hurbanu kot pisatelju poroča profesor budimpeštanske univerze dr. Oskar Asbóth, slavist, ki marljivo proučuje jezik ogrskih Slovencev in čita tudi slovenski, v madjarskem mesečniku „Budapesti Szemle“, ki izhaja pod pokroviteljstvom madjarske akademije znanosti. Asbóthov članek je preveden v „Nar. novinah“ in po tem prevodu navajam iz njega sledeče: „Malo čudna reč je to, da i najzadnji (madjarski) čitatelj novin ve, da je Hurban slovaški „agitator“, a niti našim najbolj izobrazenim ljudem se ne sanja, da v tistem malem Turčanskem Sv. Martinu snuje svoje sne mogočen um, od Boga blagoslovljen pesnik . . . Hurbanova dela sem začel čitati v Pešti, predno sem šel na počitnice med Slovake, a nadaljeval sem v T. S. Martinu, kjer pa so tamošnje žalostne razmere motile čist umetniški užitek . . . V prvem zvezku so novele; najbolj uspela je „Podrost“, dijaški roman, ki ga bo slovaška mladež še dolgo čitala. (Motiv: dolžnost vsakega človeka je, dvigati in množiti izobrazbo in dobrobit svojega neposrednega okrožja). V drugem zvezku sta dva manjša romana; prvi se imenuje „Leteče sence“ (Letiace tiene), ki pomeni že velik napredek v kompoziciji in karakteristiki ter napoveduje ustvaritelja slovaškega romana. (Nimamo pravzaprav teme, naše slabosti, čudaštva, hibe so letеče sence, nad njimi se blešči idealno tiha, večna svetloba“, toda luna je zašla: „Na gore se je navalila tema“); drugi roman je „Pustokvet“, ki nam kaže sicer izkaženo družbo, a je vendar pisan tako, da moremo knjigo dati v roke i sedemnajstletni devotki . . . V tretjem zvezku se menja proza z verzi. Pesem „Herodes“ požene madjarskemu čitatelju kri v obraz; Herodes je uradnik, ki po slovaških dobrih napol z dobro besedo, napol nasilno pobira slovaške otroke — za vsakega dobi petak — da jih spravi v Dolnjo zemljo, „osvežit kri brezdelnih madjarskih rodbin“ (Slovaki si to pesnitev čitajo na društvenih sestankih) . . . Bila bi slepota (za nas Madjare), ne videti v njem velikega pisatelja, velikega pesnika, in velika nepravilnost, usodna predsodnost in obveznost bi bila, ne priznati tega, kar ga dviga visoko nad tabor običajnih „agitatorjev“. — V četrtem zvezku je velik roman v dveh delih „Koreň a vyhonky“ (rodoljuben obraz časa) . . . Hurban je tako znamenit pisatelj, da njegova „Sobrana dela“ zaslužijo pozornosti slovaščine zmožnega madjarskega občinstva . . .“

Dr. Fr. Ilešič.

Napoleon — apologet. Napoleon Bonaparte je bil velik prijatelj leposlovja. Ko je izšel Goethejev „Werther“ v francoskem jeziku, je njegova bolestinosenimentalna poezija sicer treznega mladega moža tako prevzela, da je nosil knjigo vedno s seboj kakor svoje dni Aleksander Veliki Homerja. Da se je pa Napoleon tudi sam celo v verzih poskusil, utegne pri nas biti le malokomu znano. Ko je bil še gojenec vojaške šole v mestecu Brienne-le-Château, zložil je sledečo lično basen, ki prav nič ne zaostaja za marsikatero La Fontainovo in ki je vprav karakteristična za velikega vojaka - politika: